

Babbeltrucs en internet criminaliteit

Dries Veldman is lid van ANBO waar hij Vrijwilliger Veiligheidsconsulent en WMO-voorlichter is. Hij is opgeleid door de politie en justitie, onder andere op het gebied van cyber criminaliteit. Hij doet veel veiligheidschecks bij ANBO leden in het land. Het komt regelmatig voor dat, vooral oudere mensen, slachtoffer worden van babbeltrucs. De heer Veldman legt uit waar het precies om gaat, hoe u het kunt herkennen en wat u er tegen kunt doen.

Wat zijn babbeltrucs?

Een babbeltruc wordt gebruikt door criminele mensen die zich ten koste van u willen verrijken door zich voor te doen als sympathieke, begrijpende, goedwillende en behulpzame medemensen. Meestal gericht op de meest kwetsbaren in onze maatschappij.

Ze maken daarbij vaak gebruik van actuele situaties, zoals nu de corona epidemie. Maar ook maken ze gebruik van behoeftes die de kwetsbare doelgroepen ervaren zoals gebrek aan mobiliteit, zorgmedewerkers, behoefte aan bloedonderzoek of soms gewoon ontzorgen. Of als klusjesmannen voor de schoonmaak van uw dakgoot of ze willen uw tuin opknappen. Ze spelen vaak in op emotionele zaken door zich bijvoorbeeld voor te doen als een moeder met een zogenaamde gewonde dochter die aan de deur staan om even uw telefoon te mogen gebruiken.

Ze vragen allemaal naar uw pinpas, sieraden of andere actuele waardevolle zaken. Ze proberen bij u achter de voordeur te komen, zijn vaak met z'n tweeën waarbij de één u aan de praat houdt terwijl de ander uw huis leegroeft. Ze zijn snel, gewetenloos en zijn 'goed opgeleid in hun vak.'

Wie zijn daar vaak het slachtoffer van?

Meestal de meest kwetsbaren zoals ouderen, maar ook geestelijk of lichamelijk minder gefortuneerden. Zelfs niets vermoedende, goedwillende en niet naïeve mensen kan het overkomen. Iedereen kan op een moment van onachtzaamheid slachtoffer worden van een babbeltruc.

Hoe kunt u zich hiertegen wapenen?

De beste, tegelijk moeilijkste wapening hiertegen is om altijd wantrouwig te zijn naar mensen die u niet kent en die beweren u ergens mee van dienst te kunnen zijn of u ergens mee te willen helpen. Zij maken gebruik van het ingebouwde gevoel wat vooral de oudere generatie heeft meegekregen; heb je naaste lief, wees altijd behulpzaam en heb vertrouwen in de mensheid.

Op dit moment (coronatijd) komen mensen langs die bij vooral ouderen spontaan aanbieden boodschappen te doen en er uiteindelijk met de pinpas en pincode van doorgaan. In luttele minuten plukken ze vervolgens de rekening leeg.

Als u het gevoel heeft dat u bent opgelicht, bel dan direct 0800-0313 om uw bankpassen te blokkeren.

Ouderenbond ANBO heeft recent onderzoek gedaan naar 'mishandeling' van ouderen door familieleden die de rol van mantelzorger vervullen, of op een andere manier willen helpen.

Kinderen of kleinkinderen die van de gelegenheid gebruik maken om bij de wekelijkse boodschappen voor oma en opa ook de eigen boodschappen betalen van oma's/opa's bankrekening. Een dergelijke situatie kan jarenlang voortduren. De ouder in kwestie durft geen aangifte te doen vanwege schaamte en/of afhankelijkheid van die zorg. Het gaat niet om een enkeling, er zijn er tienduizenden die dit overkomt.

Het beste wat u kunt doen is géén gelegenheid voor die financiële uitbuiting te geven: betaal de boodschappen terug met contant geld als ze bij u bezorgd zijn, of betaal met een Tikkie. Het geld staat daarna direct op de rekening van de hulp. Om financiële gevolgen te beperken is het verstandig bij uw bank uw paslimiet te verlagen. Uw bank kan u hierover nog veel meer tips geven. Controleer ook regelmatig uw bankafschriften. Als u telebankiert, kijk dan regelmatig uw afschrijvingen na.

Wapening tegen dit soort misbruik is zwaar en vaak emotioneel beladen. Toch is het dé manier om iedereen bewust te maken van de kwetsbaarheid in deze maatschappij en ook die van uzelf.

Van financieel misbruik kunt u aangifte doen bij de politie; telefoon 0900-8844. De organisatie 'Veilig thuis' (telefoon 0800-2000) kan u ook helpen. U kunt dit anoniem doen, u hoeft dus niet uw naam op te geven.

Om te voorkomen dat mensen ongenood uw huis binnen kunnen komen, is het aan te raden op de deur een kierbeveiliging te zetten. Met een sterke beugel en niet met een kettinkje, want die kunnen ze gewoon losduwen.

Laat mensen dus niet zomaar binnen, vraag om legitimatie en bel voordat u iets toelaat naar de organisatie die men beweert te vertegenwoordigen. Nuts- en andere bedrijven die u moeten bezoeken zullen altijd van tevoren een afspraak met u maken en die mensen kunnen zich altijd legitimeren.

Een veel gebruikte truc is waarbij mensen zich als 'tijdelijke nieuwe thuiszorg' voordoen; laat ze niet binnen! Wees ook voorzichtig met de zogenaamde sleutelkluisjes aan de deur voor de zorg om binnen te komen. Deze zijn vaak eenvoudig met een schroevendraaier van de muur te verwijderen.

Als u gevraagd wordt de dokter te mogen bellen in uw huis, laat de deur dicht en stel voor dat u 112 belt voor hen. Als het echt is dan laat men dat toe, anders is men snel vertrokken.

Wees altijd gezond wantrouwig. Help wel als het echt nodig is, maar zorg allereerst voor uw eigen veiligheid!

Waar kunnen slachtoffers van een babeltruc aangifte en melding doen?

Bel altijd 112. Dit telefoonnummer is allang niet meer alléén voor hartinfarcten of brand bedoeld, maar ook voor snelle actie en registratie van gebieden waar oplichters bezig zijn. Bel niet alleen als u slachtoffer bent maar ook wanneer u een verdachte situatie ziet. U kent uw eigen buurt het beste, dus als u het niet vertrouwt is dat niet voor niets. Vanuit 112 wordt altijd de lokale politiedienst in kennis gesteld en wordt er van hun capaciteit gebruik gemaakt.

Andere vormen om mensen op te lichten

Maakt u gebruik van internet, dan is internet criminaliteit een groot gevaar. Het gebruik van WhatsApp op uw telefoon is ook een insluiper voor de cybercriminelen. Vooral nu in deze coronatijd wordt er veel geprobeerd aan uw gegevens te komen.

Ook hiervoor geldt: als u twijfelt of de juiste persoon en instelling u benadert, wees dan voorzichtig en open géén links die worden aangeboden! Verwijder de email of boodschap en bel de bank of degenen onder wiens naam iemand u iets vraagt. Beveilig uw computer goed met goede software.

De bank zal u nooit via een e-mail vragen uw bankpas op te sturen vanwege een besmette pas; dat doet de bank uitsluitend per brief.

De oude gewoonte van inbraak is nog steeds actueel. Vooral dorpen en steden dicht bij de grote doorgaande snelwegen zijn bij het dievengilde in trek. Zo kan men snel de grens over of ergens verdwijnen.

Zorg ervoor dat uw huis goed is beveiligd. De politie heeft gratis goede brochures en tips om uw huis te beschermen tegen inbraak. Vooral over goedgekeurd hang- en sluitwerk.

Meld niet op uw voicemail dat u afwezig bent. Ook het vertellen op Facebook dat u op vakantie bent is niet handig, want criminelen struinen de sociale media af.

Een huis dat niet bewoond is tijdens vakantie is gemakkelijk leeg te halen. Berg waardevolle spullen goed op in uw eigen kluisje of ergens anders. Zelfs als u een rondje loopt om een frisse neus te halen, doe altijd de deur achter u op slot!

Samengevat

Wees altijd gezond wantrouwig en laat mensen nooit ongenood binnen. Wees u bewust dat de tijd van het touwtje uit de brievenbus van vroeger écht voorbij is. Zoek hulp bij de aangegeven instanties en bij onraad of verdachte situaties bel 112 of de politie 0900-8844. Bel direct 0800-0313 om uw pinpas te blokkeren als u misbruik vermoedt. Doe altijd aangifte en schaam u niet. Het kan iedereen overkomen.

Als u slachtoffer bent geworden, dan kunt u hulp vragen van slachtofferhulp. Zij kunnen u ook mentale steun geven.